

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nr. 4-35H-443 din 15.03.21

Nr. dos. 3a-1076/20// 2-19117939-02-3a-29092020

Curtea Constituțională a RM
Or. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28
MD – 2004

În procedura Curții de Apel Chișinău se află spre examinarea acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Varta Ion către Ministerul Justiției al RM, persoane terțe Frumosu Elena și Agenția Națională a Arhivelor, privind contestarea actului administrativ, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența de la muncă și încasarea prejudiciului moral.

La data de 23.02.2021, av. Frumosu Nicolae în interesele lui Frumosu Elena, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității normei.

Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 24.02.2021, s-a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 60 alin. (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău vă expediază **Sesizarea** depusă de Frumosu Nicolae, în interesele lui Frumosu Elena și **Încheierea Curții de Apel Chișinău din 24.02.2021**, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Varta Ion către Ministerul Justiției al RM, terț Frumosu Elena și Agenția Națională a Arhivelor.

Anexă:

Cerere de chemare în judecată.

Hotărârea din 22 iulie 2020.

Cerere de apel.

Cerere de apel Motivată.

Cerere de apel Incident.

Referință.

Încheiere din 18.11.2020.

Cerere de recurs.

Decizie din 16.12.2020.

Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (în original);

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate (în original);

Judecător

Minciuna Anatolie

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

S E S I Z A R E
privind excepția de neconstituționalitate

**a art. 60 alin. (3) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la
funcția publică și statutul funcționarului public**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume, Prenume.

Avocat, Frumosu Nicolae, B.A.A. “Nagacevski și Partenerii”.

2.

3.

4. Reprezentatul, nume, prenume.

Frumosu Elena

7. Calitatea procesuală în cadrul procesului de judecată din fața instanței de drept comun.

Intimat, terț atras în proces

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării.

La data de 08.09.2018, prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 328-P, Varta Ion a fost numit în funcția de director al Agenției Naționale a Arhivelor. Pe parcursul exercitării funcției respective, secretarul de stat din cadrul Ministerului Justiției, a formulat o sesizare privind absența nemotivată a lui Varta Ion de la muncă, astfel fiind inițiată o anchetă de serviciu. În rezultatul desfășurării anchetei de serviciu, prin Ordinul nr. 84-p din 14 iunie 2019, lui Varta Ion i-au fost aplicate, conform art. 58 lit. g), art. 64 alin. (1) lit. b) și f) din *Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*, trei sancțiuni disciplinare de destituire din funcția publică.

Ca urmare a acestui fapt, Varta Ion s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată, solicitând: anularea Ordinului nr. 84-p din 14 iunie 2019, restabilirea în funcția de director al Agenției Naționale a Arhivelor și încasarea prejudiciilor. Ținând cont de vacanța funcției de director al Agenției Naționale a Arhivelor, Ministerul Justiției a Republicii Moldova a organizat un concurs pentru ocuparea funcției publice de conducere, fiind desemnată în calitate de câștigător, dna Frumosu Elena (Ordinul Ministrului Justiției nr 164-p din 19.09.2019). În consecință, depunând o cerere de atragere în proces, Frumosu Elena a intervenit în litigiul pendinte la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 22.07.2020, s-a dispus: se respinge ca neîntemeiată acțiunea depusă de Varta Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Agenției Naționale a Arhivelor, cu terțul Elena Frumosu, privind anularea ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 84-p din 14 iunie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea raporturilor de serviciu cu dl Ion Varta, restabilirea în funcția de director al Agenției Naționale a Arhivelor din data de 17 iunie 2019, obligarea Agenției Naționale a Arhivelor să achite salariul pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, Varta Ion a contestat-o cu apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 22.07.2020 și admiterea integrală a acțiunii. La rândul său, Frumosu Elena a declarat și ea un apel incident împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 22.07.2020, solicitând, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 22.07.2020 și declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă. Examinând apelurile declarate, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul incident depus de către Frumosu Elena (încheierea Curții de Apel Chișinău din 18.11.2020) și a reluat cercetarea judecătorească a apelului înaintat de Varta Ion.

Ca urmare a contestării, de către Frumosu Elena, a încheierii Curții de Apel Chișinău din 18.11.2020, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia 16.12.2020, a respins recursul declarat și a menținut încheierea instanței de apel. La momentul de față litigiul se află în examinare la Curtea de Apel Chișinău (examinarea apelului declarat de către Varta Ion).

C. Obiectul sesizării.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie verificarea constituționalității art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*, citez:

“Actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat de către funcționarul public în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege.”

Cu referire la aplicabilitatea prevederilor contestate, precizez că obiectul prezentului litigiu reprezintă contestarea actului administrativ individual de sancționare disciplinară a funcționarului public. Precizez că prevederile *Codului administrativ*, act normativ aplicabil litigiului, pentru adresarea în instanța de contencios impune justițiabililor parcurgerea procedurii prealabile obligatorii (art. 208 alin. (1) *Cod administrativ*). Cu toate acestea, actul normativ amintit stabilește și anumite excepții de la regula invocată. Una dintre aceste excepții o regăsim la art. 163 lit. c) *Cod administrativ*, articol care legiferează posibilitatea neparcurgerii procedurii prealabile în cazul în care legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată. În asemenea condiții, intervin prevederile legale din legea specială aplicabilă, prevederi care reglementează adresarea în instanța de judecată în vederea contestării actului de sancționare disciplinară a funcționarului public, adică art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*.

Subliniez faptul că aplicabilitatea în speță a normei legale contestate reprezintă una dintre condițiile de admisibilitate a acțiunii depuse, verificarea căreia constituie o obligație a instanței sesizate cu judecarea pricinii, pe care urmează să o exercite din oficiu (art. 207 alin. (1) *Cod administrativ*). Mai mult decât atât, pe parcursul examinării pricinii în instanța de apel, reprezentantul terțului Frumosu Elena, a invocat prevederile art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*, punând în vederea instanței de judecată verificarea admisibilității acțiunii înaintate de reclamant, din perspectiva obligativității parcurgerii procedurii prealabile. În consecință, aplicabilitatea la soluționarea cauzei a prevederilor legale contestate este inechivocă.

Incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

- **Art. 20 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova**, citez: “Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”
- **Art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova**, citez: “Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

D. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

În argumentarea încălcării drepturilor garantate de Constituție, voi pleda cu referire la necorespunderea, prevederii legale contestate, cu exigențele de calitate a legii și anume, aceasta nu întrunește criteriile de accesibilitate, previzibilitate și claritate, care ar permite reclamantilor să

decidă asupra conduitei necesare să o adopte în procesul de apărare a dreptului fundamental de acces la justiție și să prevadă, în mod rezonabil, consecințele acestei conduite. Mai mult decât atât, conținutul art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*, nu corespunde principiului unității materiei legislative și corelației între textele regulatorii.

Art. 23 din Constituția Republicii Moldova, denumit „Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”, stipulează la alin. (2) citez: „*Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.*”.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 04.06.2013 pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la interzicerea simbolurilor comuniste și a promovării ideologiilor totalitare, par. 99, citez:

„Curtea reține că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși art. 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate ale legii, Curtea Europeană, prin jurisprudența sa, impune ca normele adoptate de autoritățile publice să fie inclusiv suficient de precise, previzibile și să corespundă principiului reglementării specifice. Curtea a constatat că rigorile impuse de art. 23 alin. (2) din Constituție, precum obligația statului de a asigura fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile și de a face accesibile actele normative, includ principiile Convenției Europene și ale jurisprudenței Curții Europene de a asigura precizia, previzibilitatea legii și reglementarea specifică.”

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 26 din 27.09.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 cu privire la ipotecă, par. 45-54, citez:

”45. Curtea subliniază că, pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.

46. În acest sens, Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

47. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

48. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

49. Astfel, Curtea Europeană a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (Amann vs. Elveția, 16 februarie 2000, § 56).

50. De asemenea, Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, **domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat**” (Chorherr v. Austria, 25 august 1993, § 25). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (Silver și alții v. Regatul Unit, 25 martie 1983, § 80).

51. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

53. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

54. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.”.

Din analiza interpretărilor menționate supra, este evident că **orice normă legală, trebuie să corespundă celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate**, precum și să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Totodată, norma legală trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative și corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

Subliniem că în speța deferită, art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public* are incidență directă asupra protecției dreptului de acces la justiție. Or, acest articol legiferează modalitatea de contestare în instanța de judecată a actului administrativ de sancționare disciplinară a funcționarului public.

În acest context, considerăm că, art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului*, **nu corespunde exigențelor privind calitatea legii**, din următoarele considerente:

- nu întrunește condițiile de accesibilitate, previzibilitate și claritate;
- nu corespunde principiului unității materiei legislative și corelației între textele regulatorii.

Cu referire la neîntrunirea condițiilor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, precizăm următoarele:

Din interpretarea textului prevederii legale contestate, rezultă că funcționarul public sancționat disciplinar poate ataca actul de sancționare în instanța de contencios administrativ. Deși semnificația cuvântului ”poate”, conținută în norma legală contestată, este semantic înțeleasă, legea nu stabilește într-un mod accesibil, previzibil și clar **dacă contestarea actului implică adresarea nemijlocită în instanța de judecată**, adică aplicarea excepției de la art. 163 lit. c) *Cod administrativ*, sau aplicarea regulii generale de la art. 208 alin. (1) *Cod administrativ*, **parcursul procedurii prealabile**. Or, anume de acest aspect, depinde admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ, adică examinarea pe fond a acțiunii înaintate.

Prin urmare, în lipsa unei formulări clare privind calea pe care urmează să o parcurgă funcționarul public (adresarea nemijlocită în instanță sau parcursul procedurii prealabile), justițiabilul este plasat într-o situație de incertitudine în raport cu conduita pe care urmează să o adopte la inițierea unei cauze de contencios administrativ. Subliniem că în contextul lipsei clarității, accesibilității și previzibilității textului normei legale contestate, determinarea aplicabilității fie a normelor Codului administrativ, fie a legilor speciale, este deferită în totalitate discreției exclusive a instanței de judecată.

Prin urmare, sintagma „poate”, conținută în art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului*, oferă instanțelor judecătorești o marjă de discreție, pentru a decide dacă, în cazurile concrete de contestare a actelor administrative de sancționare disciplinară, este sau nu necesară parcursul procedurii prealabile. Subliniem că, criteriul privind claritatea legii, presupune existența unui grad suficient de exactitate a prevederilor legale, care trebuie să conțină măsuri de protecție a persoanei contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice/instanțelor judecătorești, fapt care nu este asigurat în cazul normei legale contestate.

Reieșind din statuările din jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, *“Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preemțiunii dreptului într-o societate democratică”* (Cauza Domenichini v. Italy, Reports 1996-V, p. 1800, §33).

O altă sintagmă conținută în art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului*, care urmează a fi supusă testului calității legii, este sintagma: “instanța de contencios administrativ”, care se află într-o discordanță cu alte norme legislative și creează o confuzie la aplicarea normelor de drept. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ (01.04.2019), observăm că acesta nu mai instituie instanțe de contencios administrativ, dar numai principiul specializării organice a judecătorilor, completelor sau eventual colegiilor competente pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ. În consecință, art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului* legiferează o noțiune din *Legea contenciosului administrativ*, lege care a fost abrogată.

Prin urmare, prevederile legale conținute în art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului*, nu răspund exigențelor de calitate a legii, deoarece norma contestată nu corespunde principiului unității materiei legislative, precum și corelației între textele regulatorii, astfel încât, persoana să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile și în consecință abuzuri și/sau acțiuni arbitrare din partea autorităților publice/instanțelor judecătorești. Reiterăm că, legea trebuie să reglementeze în mod unitar raporturile juridice, precum și să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, fapt care nu este asigurat în cazul prevederilor legale contestate.

Mai mult decât atât, considerăm că declararea neconstituțională a normei legale contestate va conduce doar la aplicabilitatea prevederilor Codului administrativ, în materia condițiilor de admisibilitate a acțiunii, fapt ce va exclude interpretările contradictorii referitoare la necesitatea parcurgerii procedurii prealabile.

Drept urmare a celor enunțate, considerăm că incertitudinea prevederilor conținute în art. 60 alin. (3) din *Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului*, este determinată anume de necorespunderea acestora cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și criteriilor clarității, care în speță vizează inclusiv și **protecția dreptului fundamental de acces la justiție (art. 20 alin. (2) constituția Republicii Moldova)**.

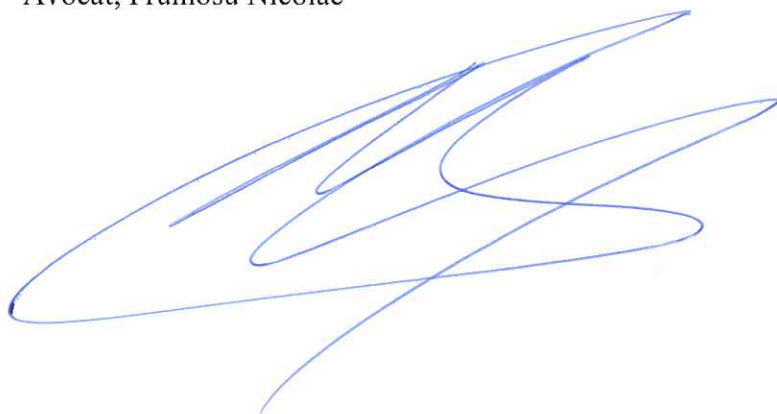
E. Lista documentelor relevante.

- Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului.
- Codul administrativ.

F. Declarația și semnătura autorului sesizării.

Declar pe onoare mea că informațiile ce figurează în prezenta sesizare sunt exacte.

Avocat, Frumosu Nicolae

Prima instanță : Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Dodon)

Dosarul nr. 3a-1076//20

2-19117939-02-3a-29092020

ÎNCHEIERE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Minciuna Anatolie

Judecătorii

Palanciuc Ecaterina și Negru Veronica

Examinând apelul declarat de către Varta Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 22 iulie 2020, prin care s-a respins acțiunea înaintată de Varta Ion împotriva Ministerului Justiției al RM, Agenției Naționale a Arhivelor, persoana terță Elena Frumosu privind anularea actului administrativ, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului, Colegiul Civil,

CONSTATĂ :

1. La data de 13 iulie 2019 reclamantul Varta Ion a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției al RM, Agenției Naționale a Arhivelor, persoana terță Elena Frumosu privind anularea actului administrativ, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului. Ulterior, prin cererile din 27 septembrie 2019, din 06 noiembrie 2019 și din 05 decembrie 2019 acțiunea a fost modificată.
2. Solicită reclamantul Ion Varta anularea ordinului nr. 84-p din 14 iunie 2019 cu privire la concedierea sa, restabilirea în funcția de director al Agenției Naționale a Arhivelor din data de 17 iunie 2019, obligarea pârâtei Agenția Națională a Arhivelor să-i achite salariul pentru absența forțată de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral în sumă de 20000 lei și cheltuielile de judecată din contul pârâtei.
3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 22 iulie 2020, s-a respins acțiunea înaintată de Varta Ion împotriva Ministerului Justiției al RM, Agenției Naționale a Arhivelor, persoana terță Elena Frumosu privind anularea actului administrativ, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului.
4. La data de 23 iulie 2020 apelantul Varta Ion a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond (vol. II, f.d. 178).
5. La data de 30 septembrie 2020 Varta Ion a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond (vol. II, f.d. 205 – 210, 215 - 220).
6. În cadrul examinării cauzei în instanța de apel, la data de 24 februarie 2021, din partea intimătei Elena Frumosu, reprezentat de avocatul Frumosu Nicolae,

- a fost înaintat demersul cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 60 alin. (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008.
7. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, din următoarele considerente.
 8. La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la 17 august 2018, nr.309-320.
 9. Potrivit art. 257 alin. (1) Codul Administrativ, prezentul act legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.
 10. În conformitate cu prevederile art. 195 Cod Administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.
 11. După cum rezultă din prevederile art. 12¹ alin. (1) și (2) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.
 12. În corespundere cu prevederile art. 4 din Constituția RM, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.
 13. Prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM statuează că, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a

hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

14. Potrivit prevederilor art.20 din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.
15. În corespundere cu art. 53 din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
16. Conform prevederilor art. 54 alin. (1) și (2) din Constituția RM, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
17. Din sensul normelor de drept enunțate mai sus, instanța conchide că, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă în situația în care, actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, în cauza concretă, în curs de examinare.
18. Colegiul Civil reține că, potrivit normei aplicabile în speța dată, partea apelantă invocă neconstituționalitatea art. 60 alin. (3) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, invocând că acesta este contrar art. 20 alin. (2), art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, or, nu corespunde exigențelor privind calitatea legii, nu întrunește condițiile de accesibilitate, previzibilitate și claritate; nu corespunde principiului unității materiei legislative și corelației între textele reglementării.
19. În consecință, urmare a examinării argumentelor și solicitărilor înaintate instanței de către avocatul persoanei terțe Elena Frumosu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale, prin prisma art. art. 1, 4, 8, 20, 53, 54 din Constituția RM, instanța constată întrunirea condițiilor stabilite de art. 12¹ alin. (1) și (2) CPC și consideră necesară admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

20. În conformitate cu art. 12¹ CPC și articolele 195, 230 Cod Administrativ,
Colegiul Civil

Dispune:

Se admite cererea formulată de Elena Frumosu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în vederea verificării constituționalității art. 60 alin. (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008.

Se expediază în adresa Curții Constituționale sesizarea persoanei terțe Elena Frumosu.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Minciuna Anatolie

Judecător
Murulian Ion

Judecător
Palanciuc Ecaterina

COPIA
CORESPUNDE
CU ORIGINALUL